

Oriol Solé i la història: a propòsit de la seva recent biografia

“D’aquí uns anys descobriran el Maig del 68, els situs, deformant-recuperant sempre. Vull dir que el mil-gac-gari-olla etc. no els fa cap mal, sempre i quan hi hagi una distància en l’espai i en el temps. El que ahir era el màxim del possible de la radicalitat, avui és una passada follia però de la que cal i es pot “fer-se’n càrrec”

(Santi Soler, 21-III-75).

Edicions 62 ha posat a la venda a finals de febrer el llibre *Oriol Solé, el Che català : vida, fugida i mort d’un revolucionari*, de Joaquim Roglan, periodista i professor de la Universitat Ramon Llull. El senyor Joaquim Roglan és un escriptor prolífic, “autor d’una àmplia obra periodística”, com s’explica a la solapa del llibre: a banda de les seves col·laboracions habituals a *La Vanguardia*, ha escrit un bon grapat de llibres, entre els quals cal destacar títols com *Esade : 40 anys*, *Consorti Zona Franca de Barcelona : fundat el 1916* (en coautoria), o *Golf, natura i paisatge : 40 anys de golf a Pals*. Al final del seu text, a l’apartat d’agraïments, el senyor Roglan agraeix, entre d’altres, a Josep Maria Solé Sabaté, catedràtic d’història contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona, ex-director del Museu d’Història de Catalunya i cosí del biografiat, “per confiar en aquest llibre i per l’ajuda inestimable i constant”, i també als editors Ernest Folch i Pilar Beltran “per creure en aquestes pàgines”; igualment declara el seu agraïment “als autors de les obres consultades i citades”. El seu llibre ja ha rebut una bona acollida a la premsa, com per exemple a la revista d’història *Sàpiens* (núm. 41, p. 24) o a la secció de Cultura i Espectacles del diari *Avui* (22/02/06, p. 38), i han aparegut extractes de l’obra a d’altres, com a *La Vanguardia* (suplement *Revista*, 26/02/06, p. 10).

El mètode del senyor Roglan

Per escriure el seu llibre, el senyor Roglan ha comptat, com es diu a la contracoberta, “amb documents inèdits i revelacions de persones que van compartir la vida i les activitats” d’Oriol

Solé. Benvingudes són sempre les obres que aporten documentació inèdita, però en va buscarà el lector una relació d'aquesta, perquè el llibre només té un llistat bibliogràfic compost de les monografies editades sobre el MIL o Salvador Puig Antich, a més d'un documental i una pel·lícula. El llistat està força actualitzat, encara que del llibre d'André Cortade esmenta l'edició de fa vint-i-un anys i no la reedició que es va fer l'any passat a Montreuil per les edicions l'Échappée i, estranyament, cita l'obra de Gilles Dauvé (Jean Barrot) *Violence et solidarité révolutionnaires : le procès des communistes de Barcelone* només en el seu original francès, sense esmentar que existeix una edició en castellà dels vuit primers capítols editada precisament per Ediciones Mayo 37, les edicions del MIL.

Si el lector vol tenir informació dels documents inèdits, ha de llegir directament el text i trobar-se'ls, encara que no sempre estan referenciats: de fet, el llibre no conté cap nota, ni a peu de pàgina, ni a final de capítol, ni a final d'obra. És cert, però, que el propi autor ja adverteix que "no ha pretès fer un llibre d'història, ni una biografia en el sentit ortodox de la paraula, sinó que ha optat per un relat periodístic que cavalca entre la crònica, la biografia, el retrat i l'entrevista" (p. 15). Deu ser, per tant, que el seu periodisme d'investigació no necessita d'aquestes minúcies que són tan cares als historiadors, però clar, llavors passa que el lector, quan es troba amb la cita d'un document, no sap si és inèdit-inèdit, o només inèdit a mitges, perquè potser ja havia aparegut anteriorment: aquest fet de no tenir cap nota fa, per tant, que sigui impossible saber quins dels documents inclosos són realment inèdits i quins no. El senyor Roglan juga així amb l'ambigüetat quan, de fet, uns quants d'aquests documents -entre els quals les cartes que ell utilitza per sustentar la seva tesi central sobre el catalanisme d'Oriol Solé- ja havien aparegut fa quatre anys en el meu llibre *El MIL : una historia política* (Alikornio, 2002), llibre que, per cert, el senyor Roglan s'empenya en citar les tres vegades que ho fa sempre en català (amb l'accent obert a la "o" d'"història") encara que està editat en castellà, no acabem d'estar segurs del per què, si per un intermitent zel catalanitzador o si per una absoluta desidia en la fidelitat de la transcripció de les fonts consultades. Es constata així un problema del senyor Roglan amb l'idioma quan es tracta d'incloure un text que no és seu: tan bon punt tradueix del castellà al català (és el cas del meu llibre), com manté el text original en castellà amb altres documents.

Però tot això no deixen de ser minúcies, com ja ha quedat dit. D'altres problemes una mica més seriosos en una recerca mereixen més atenció. Per exemple, quan el senyor Roglan cita persones o grups sense donar-nos cap informació sobre ells, malgrat la seva importància, com en el cas de Marcelo López o dels Grupos Obreros Autónomos (p. 58); o quan el senyor Roglan ens diu que la revista del MIL *CIA* volia dir *Companyia Internacional Anarquista* (p. 79), quan només cal mirar la portada de qualsevol dels seus dos números per veure que hi diu clarament *Conspiración Internacional Anarquista*; o quan ens informa que el MIL crea la “Biblioteca Mayo 37” (p. 85), i no les Ediciones Mayo 37, que són el projecte de biblioteca del grup; o quan esmenta Noemí Entremont en lloc de Nicole Entremont (p. 89); o quan en l'epíleg afirma que Santi Soler es preguntava si els del MIL en el fons només van ser llibreters (p. 215), quan en realitat Santi Soler va fer aquesta reflexió respecte La Vieille Taupe, no el MIL! (confrontar la p. 109 del meu llibre)... Algú encara pensarà que això són també minúcies, però quan un dels implicats en les accions descrites erròniament és el propi biografiat, la cosa adquireix ja més importància. Així succeeix quan diu que l'atrancament al pis de les ties de José Antonio Díaz, en el qual Oriol Solé hi participa, fou l'1 de juliol del 1971 (p. 58), precisament en un moment en què Oriol Solé és a la presó! (i que en realitat va ser realitzat un any després). O bé quan el senyor Roglan no acaba d'aclarir-se amb alguna publicació ni quan va ser elaborada, atribuint així aquesta a autors diferents. D'aquesta manera, ens ofereix el galimaties següent:

“En aquells moments [octubre del 1973, quan és a la Model], Oriol comença a preparar uns textos inacabats, coneguts com *La lucha contra la represión: la policía y sus métodos, las medidas de seguridad, la contrarepresión*. El gruix del treball és obra de Díaz, però Oriol hi aporta dades i idees. Quan més endavant se'n publica la versió catalana, s'inclou en un document intern d'ETA sobre normes i mesures de seguretat” (p. 109).

En realitat, aquí hi ha una barreja d'encerts, errades i inexistències: a) és cert que hi ha un document bàsicament de Díaz i en el qual Oriol Solé hi col·labora que es diu *La lucha contra la represión*, però havia estat editat el 1971 per Plataformas; b) la versió catalana posterior

d'aquest document inclou un document intern d'ETA, no "s'inclou en un document intern d'ETA"; c) el text que Oriol Solé comença a preparar a la Model no l'octubre sinó el desembre del 1973 és un estudi –sense títol- sobre la repressió, que no és evidentment *La lucha contra la represión*.

El senyor Roglan deu haver tingut seriosos problemes per elaborar la biografia d'Oriol Solé, com a mínim pel que fa al període de la pertinença d'aquest al MIL i "pre-MIL", del 1970 al 1973, així que per cobrir aquest període ha utilitzat profusament el meu llibre per recopilar informació i elaborar el seu text, no sempre amb resultats satisfactoris, com acabem de mostrar. La tasca de trobar i llegir tots els "documents inèdits" que el seu llibre anuncia és veritablement dura, i deu ser per això que alguns dels fragments dels documents que el senyor Roglan cita coincideixen exactament amb la cita que jo vaig utilitzar en el meu llibre. És per això que el mètode de recerca del senyor Roglan no s'acaba en l'ambigüetat dels "documents inèdits" ni en la descura per detalls de fons i de forma, sinó que va més enllà i passa per la cita de documents que en realitat no ha consultat ni llegit. Clarament, en alguns casos el senyor Roglan no ha llegit realment els documents que cita sinó només una font secundària, concretament el meu text, però sense mencionar-lo: total, qui són Sergi Rosés i Alikornio ediciones?

Així, en dues ocasions els fragments que ell inclou coincideixen exactament amb la cita que jo vaig extractar en el meu llibre, coincidència exacta que no li mereix al senyor Roglan la necessitat de citar la seva font. La coincidència exacta per sí sola potser no prova res, però el fet és que en aquests dos casos jo vaig haver de traduir les cites al castellà des dels originals en català; com que el senyor Roglan ha escrit el seu llibre en català, no li hauria calgut per tant traduir-les: resulta, però, que els seus dos extractes no coincideixen exactament amb els originals perquè, ai! òbviament els ha retraduït al català des de la meua traducció al castellà.

El primer d'aquests casos és el fragment de la carta d'Oriol Solé a Pere de l'11-II-66 (Roglan 2006, p. 28; Rosés 2002 p. 55) i que el senyor Roglan cita d'aquesta manera (remarco les paraules que no coincideixen per facilitar la detecció) "Si **fa falta**, doncs, aquest compromís

amb el món, cal **fer-ho** profundament. No ens és suficient una militància esportiva **dins del** Partit per fer un *jaleo* de tant en tant. **Prenguem** el compromís amb tot i per tot.”, quan l’original diu en un català poc normatiu: “Si **cal pendre** [sic], dons [sic], aquest compromís amb el món cal, **doncs pendre’l** [sic] profundament. No ens es [sic] suficien [sic] una militància [sic] esportiva **dintre el** Partit per fer un “jaleo” de tant en tant. **Prenem** el compromís amb tot i per tot.”. El segon cas és el fragment de la carta de Santi Soler del 21-III-75 (Roglan 2006, p. 138-139; Rosés 2002 p. 227), que és transcrit pel senyor Roglan així: “Després del silenci còmplice dels **revisiónistes**, el “1.000” **s’ha convertit en** un petit mite, una moda, un espectacle, una festa **martiroològica**, una mercaderia, un gadget. No fa **massa** vaig llegir el dossier del 73: **pertany** a un altre moment. Ara, el 2 de març venien un pòster del “màrtir” (com quan la moda dels Guevara però més nostrat, **com es diu**), a 10 duros i amb un **text** de Maragall **darrere** sobre la mort de Ferrer Guàrdia: un “**metge**” a deu duros... Vull dir que el capital ho recupera tot, a més de fer callar la seva mala consciència...””, quan en realitat el text original és lleugerament diferent: “Després del silenci còmplice dels **revis**, el “1.000” **ha esdevingut** un petit mite, una moda, un espectacle, una festa **del martirologi**, una mercaderia, un gadget. No fa **gaire** vaig llegir el Dossier del 73: **correspòn** [sic] a un altre moment. Ara, el 2 de març venien un poster del “màrtir” (com quan la moda dels Guevara però més “nostrat” (**que diuen**), a 10 duros i amb un **texte** [sic] de Maragall **al darrera** sobre la mort de Ferrer Guàrdia: un **metge deu** duros... Vull dir que el capital ho recupera tot, a més de fer callar la seva mala consciència.”.

Finalment, el mètode del senyor Roglan no s’aplica només als documents originals sinó també a la meua recerca, utilitzant-la sense mencionar-la: aparentment, la tasca de recerca i de posterior elaboració de l’obra per part del senyor Roglan arribà a ser tan esgotadora que, en un moment donat, va decidir que el millor era utilitzar directament no només cites de documents, sinó parts del meu propi llibre, ja fos per “refregir-les”, o ja fos per apropiar-se-les sense cap menció de que estaven tretes del meu text, no fos que algú el volgués llegir o li treïés el mèrit a la seva “recerca”. D’aquesta manera es troben al seu llibre fragments que s’assemblen extraordinàriament als que jo vaig escriure, alguns quasi idèntics excepte per

petits canvis de paraules, sent la diferència més significativa en aquests casos el fet que el text del senyor Roglan està escrit en català. Així, ens trobem amb el següent:

<p>“En sortir de la presó, Oriol ja ha trencat amb el PC-i a causa dels desacords polítics pel que fa al treball dins de CCOO.” (Roglan 2006, p. 49)</p>	<p>“Debido a desacuerdos políticos con el PCE(i), especialmente por lo que se refería al trabajo en las CC.OO., rompió con el partido en la cárcel” (Rosés 2002, p. 32)</p>
<p>“Murcia havia agrupat al seu voltant una xifra notable de treballadors gràcies a la lluita quotidiana a les seves empreses, i l’abril del 1969 va marxar a Israel en un viatge d’aprenentatge professional,” (Roglan 2006, p. 49)</p>	<p>“Murcia había conseguido agrupar en torno suyo a un número importante de trabajadores en base a las luchas cotidianas en su empresa, pero en abril de 1969 marcharía a Israel en viaje de aprendizaje profesional” (Rosés 2002, p. 49)</p>
<p>“Pel que fa a Díaz, és un obrer del metall que s’interessa per la teoria política i per la història del moviment obrer.” (Roglan 2006, p. 49)</p>	<p>“Díaz, también obrero del metal, se interesará pronto por cuestiones de teoría política y de la historia del movimiento obrero” (Rosés 2002, p. 49)</p>
<p>“A Tolosa de Llenguadoc, Oriol s’instal·la a casa de la seva tia Maria Rosa Rotllant, que ha deixat els hàbits de monja i treballa com a infermera en l’organització solidària Comité de Coordination des Quartiers Dëshérités, i que ja en altres ocasions ha acollit a casa seva altres exiliats fugits de Catalunya i de l’Estat espanyol.” (Roglan 2006, p. 51)</p>	<p>“Oriol Solé decidió marchar a Francia, a Toulouse, donde se instaló en casa de una tía lejana suya ex-monja, Maria Rosa Rotllant, que era enfermera en el Comité de Coordination des Quartiers Dëshérités de Toulouse y en cuya casa habían encontrado refugio exiliados españoles.” (Rosés 2002, p. 33)</p>
<p>“El 19 de gener de 1971, es reuneixen a Tolosa de Llenguadoc Oriol, Rouillan, Torres i Oller. En aquella reunió, Oriol proposa ampliar Nuestra Clase amb la gent de Vive la Commune, la qual cosa serà el nucli radical del “1.000”.” (Roglan 2006, p. 58)</p>	<p>“el 19 de enero de 1971, en un encuentro en Toulouse en el que participan Oriol Solé, su hermano Ignasi, Rouillan, Torres, y Oller, se decide, en palabras de Oriol Solé, la “ampliación del núcleo NC [Nuestra Clase] con Vive la Commune: creación del núcleo radical 1000”,” (Rosés 2002, p. 96)</p>
<p>“Oriol, el seu germà Jordi i Rouillan viatgen altra vegada al País Basc francès per buscar alguna mena de col·laboració amb ETA, i es reuneixen amb algunes de les branques, ramificacions i escissions de l’organització basca.” (Roglan 2006, p. 58)</p>	<p>“Oriol y Jordi Solé y Rouillan viajan de nuevo a Euskadi Norte en esta época para buscar colaboración logística con ETA , reuniéndose con todas las ramas y escisiones de la organización vasca,” (Rosés 2002, p. 143)</p>
<p>“Aquest assalt, realitzat en un pis que és propietat d’unes tietes de Díaz, farà trencar les relacions entre Díaz i Murcia i amb els membres del MIL-GAC, perquè Díaz considera que l’acció és massa violenta,</p>	<p>“Esta acción, realizada en un piso de unas tías de José Antonio Díaz, significará la ruptura de las relaciones personales entre Díaz, y también Murcia, con los miembros del MIL-GAC. Sin embargo, no fue tanto el</p>

<p>encara que la idea va ser seva i va passar la informació a Oriol. Quan Oriol, el seu germà Jordi i Rouillan van a visitar Díaz per proposar-li l'atracament, ell no s'hi compromet, i l'endemà Oriol, Jordi, Rouillan i Torres al volant del cotxe fan l'accidentat atracament i es refugien tres dies a casa de Marcelo López.” (Roglan 2006, p. 58)</p>	<p>hecho del atraco en sí como la manera en que se realizó -demasiado violenta para Díaz- lo que motivó la ruptura. De hecho, la idea original de la acción surgió del propio Díaz, que dio la información a Oriol Solé en 1971; al año siguiente, al salir de la cárcel, éste fue a visitar a Díaz junto a su hermano Jordi y le propusieron su realización, pero esta vez Díaz respondió con evasivas; al día siguiente, Oriol y Jordi Solé y Rouillan (con Torres como conductor) realizaron el accidentado atraco, teniendo que refugiarse después de su realización en casa de Marcelo López durante tres días” (Rosés 2002, p. 166-167, n. 35)</p>
<p>“A més, Oriol té contactes personals amb ETA a Tolosa de Llenguadoc, i de vegades utilitza com a refugi per a ell i per a alguns etarres el monestir de Sant Miquel de Cuixà, fins al punt que sembla que l'escissió entre les assemblees V i VI d'ETA es prepara a Cuixà. Finalment, Raimon Civil i el monjo Josep Fillol seran expulsats per les autoritats franceses per l'ajut que han donat a Oriol i altres exiliats.” (Roglan 2006, p. 61)</p>	<p>“Oriol Solé sería en esta época, según su hermano Jordi, “el hombre de ETA en Toulouse” (entrevista a Jordi Solé, 14-I-02) y, por ejemplo, hará servir el monasterio de Sant Miquel de Cuixà como refugio, tanto para él como para otros refugiados, gracias a la amistad con uno de los monjes, Raimon Civil. Jordi Solé afirma que la escisión entre ETA V y VI asambleas se fraguó en Cuixà, lugar donde Oriol Solé les había conseguido albergar (SOLÉ, Jordi. “Respostes al qüestionari MIL”, marzo del 2001). Raimon Civil y otro monje, Josep Fillol, sufrirán medidas de alejamiento por parte de las autoridades francesas por esta ayuda prestada a Oriol Solé y otros refugiados.” (Rosés 2002, p. 55, n. 23)</p>
<p>“L'entrenament consisteix a aprendre a robar cotxes i establiments, així com en algunes pràctiques de tir, però tot plegat no és una veritable formació militar.” (Roglan 2006, p. 63-64)</p>	<p>“Consistía en aprender a robar coches, prácticas de tiro, etc., aunque en el MIL nunca hubo una auténtica formación militar” (Rosés 2002, p. 118, n. 49)</p>
<p>“<i>La Falç</i> és l'òrgan del Comitè Rossellonès d'Estudis i d'Animació, una entitat que l'octubre de 1972 es transformarà en el partit Esquerra Catalana dels Treballadors, amb Miquel Mayol com un dels principals dirigents. L'article d'Oriol no es publicarà mai a <i>La Falç</i>, perquè Esquerra Catalana dels Treballadors és una organització legal que no defensa la lluita armada i coincideix més amb la línia política de l'Assemblea de Catalunya i el PSAN.” (Roglan 2006, p. 86)</p>	<p>“<i>La Falç</i> era el órgano del Comitè Rossellonès d'Estudis i d'Animació, entidad transformada en octubre de 1972 en el partido Esquerra Catalana dels Treballadors (ECT), y Miquel Mayol era uno de sus principales dirigentes. El artículo propuesto por Oriol Solé no se llegará a publicar nunca en <i>La Falç</i>, ya que ECT era una organización legal que no abogaba por la lucha armada y estaba más en sintonía con la política propuesta en Catalunya por la</p>

	Assemblea de Catalunya y en especial por el PSAN” (Rosés 2002, p. 162, n. 9)
<p>“Perquè mentre és a la Model i té contacte diari amb els seus companys, Oriol comença una etapa de reflexió teòrica i continua interessat pel que anomena “problemes polítics-militars de la lluita revolucionària”.” (Roglan 2006, p. 135)</p>	<p>“Con su último encarcelamiento, y en contacto con sus compañeros, Oriol Solé empezó una actividad de reflexión en la que parece asimilar totalmente las posiciones teóricas que habían sido defendidas desde la época del ET y se muestra muy crítico con las experiencias de “banda armada” - incluido el MIL-, sin dejar de preocuparse, sin embargo, por los “problemas político-militares de la lucha revolucionaria”.” (Rosés 2002, p. 226, n. 77)</p>
<p>“L’any 1972, Oriol havia escrit, per a Miquel Mayol, un text titulat <i>Dos anys de resistència</i>. En aquest fullet s’hi troben dues adaptacions de les cançons de Francesc Pi de la Serra “Me n’aniré a la muntanya” i “La matança del porc”. Pi de la Serra és un dels cantants més escoltats pels membres del MIL, i “Me n’aniré a la muntanya” és una de les cançons predilectes d’Oriol i Rouillan, als quals agrada molt l’estrofa que diu: “No vull ser oficinista, ni paleta, ni manyà; sols deixaré la guitarra per l’eina d’anar a caçar... Que la bèstia que jo caci no serà d’aquest volar, i amb la guitarra espanto, però no l’arribo a matar”. Probablement inspirant-se en el vers que diu: “el remei és la cacera”, a <i>Dos anys de resistència</i> Oriol fa una crida i escriu: “Bona cacera!”.” (Roglan 2006, p. 156)</p>	<p>“En este folleto [<i>Dossier Térmica San Adrián del Besós</i>] se incluyen dos adaptaciones de dos canciones de Francesc Pi de la Serra, “Me n’aniré a la muntanya” y “La matança del porc”; Pi de la Serra había sido uno de los cantantes más escuchados por los miembros del grupo, y la primera de estas dos canciones era una de sus favoritas, especialmente de Oriol Solé y Rouillan, a quienes gustaba especialmente la estrofa que decía</p> <p>“No vull ser oficinista, ni paleta, ni manyà; sols deixaré la guitarra per l’eina d’anar a caçar. Però si s’acosta una guatlla la deixaré continuar, que la bèstia que jo caci no serà d’aquest volar. Serà verda i molt traïdora, molt me n’hauré de guardar, pitjor que el llop i la fura, l’escurçó i el relliscar, pitjor que una nit sense arbres, pijor que el fred i la fam. Que la bèstia que jo caci no serà d’aquest volar, i amb la guitarra l’espanto, però no l’arribo a matar.” (Entrevista a Jordi Solé, 14-I-02).</p> <p>Probablement la llamada de Oriol Solé a la “Bona cacera!” incluida en 1972 en “Dos anys de resistència” esté inspirada en el verso de esta canción que decía que “el remei és la cacera”.” (Rosés 2002, p. 226, n. 73)</p>
<p>“van aportar elements de reflexió crítics amb els models tradicionals del moviment obrer. A més, van difondre concepcions polítiques quasi desconegudes aleshores a Catalunya i a l’Estat espanyol” (Roglan 2006, p. 215)</p>	<p>“ofrecen elementos de reflexión crítics con los modelos tradicionales del movimiento obrero, intentando la difusión de concepciones políticas prácticamente desconocidas hasta el momento en Barcelona y España” (Rosés 2002, p. 63)</p>

Cal fer esment aquí que el senyor Roglan sí que ens ofereix una novetat fruit de la seva recerca: no inclou, encertadament, Ignasi Solé Sugranyes en la reunió del 19 de gener del 1971, com jo erròniament havia fet en el meu llibre; llàstima que la seva recerca en aquest punt s'aturi aquí i no ens informi que Jean-Claude Torres tampoc hi era, com també erròniament jo vaig relatar: en espera de que la segona edició revisada del meu llibre aparegui, comunico públicament des d'aquí aquesta doble esmena.

La tesi del senyor Roglan

Amb l'anteriorment exposat es pot apreciar l'abast de la impostura de la "recerca" sobre els anys del MIL d'Oriol Solé per part del senyor Roglan, "recerca" demanada i avalada per destacats representants del món de l'acadèmia i de la cultura d'aquest país. Però, amb tot, això no és el més greu del seu llibre. El més greu del llibre és que constitueix un intent de construcció d'un nou mite per al nacionalisme català mitjançant la recuperació d'algú que no els pertany.

La tesi del senyor Roglan és clara: Oriol Solé va ser un revolucionari catalanista que va lluitar per una genèrica llibertat a "Catalunya i altres indrets del món", "que Oriol està interessat en la lluita per l'alliberament dels Països Catalans, i que no és ni serà mai un anarquista internacionalista" (p.68) com se l'ha presentat fins ara. Per demostrar-ho, el senyor Roglan utilitza de nou els seus "documents inèdits", bàsicament unes cartes d'Oriol Solé; el senyor Roglan inclús, en un dels tres moments que em cita en el seu llibre, escriu que jo mateix "admeto" que el discurs (i no "la posició", com m'atribueix el senyor Roglan) d'Oriol Solé sobre la qüestió nacional no està exactament en la mateixa sintonia que el dels seus companys del MIL, i que tampoc "no nego" que Oriol Solé no abandonarà mai en la seva etapa del MIL la seva idea d'aglutinar forces radicals catalanes (p. 74).

Que el MIL com a tal i que Salvador Puig Antich, Oriol Solé o Santi Soler no eren anarquistes sinó que tenien fortes arrels teòriques en corrents revolucionaris de matriu marxista

antileninista que els feien autoconsiderar-se només com un grup de recolzament al moviment obrer del moment ja ho vaig deixar suficientment demostrat en el meu treball, i a ell em remeto per a qui estigui interessat en aquest aspecte. Però forçar aquest fet i contraposar l'“alliberament dels Països Catalans” a l'“anarquisme internacionalista” com fa el senyor Roglan és pervers, perquè si Oriol Solé no era certament cap anarquista encara menys era cap catalanista.

El senyor Roglan diu que jo “admeto” la disparitat de criteris d'Oriol Solé amb la resta del MIL sobre la qüestió nacional i que “no nego” que no abandonarà aquestes concepcions mentre existeixi el grup. Bé, de fet no cal que “admeti” i que “no negui” això: vaig ser el primer, com a mínim el primer en vint-i-cinc anys, en dir-ho públicament en el meu treball. Vaig mostrar les concepcions nacionalistes d'Oriol Solé respecte la qüestió nacional i la seva contradicció amb el discurs del MIL, i vaig fer públics els documents, citant-los i reproduint-ne parts d'alguns, que el senyor Roglan utilitza ara per “demostrar” el seu fantàstic descobriment de que Oriol Solé era en realitat un lluitador per les llibertats nacionals dels Països Catalans. Així que no em cal “admetre” i “no negar” res d'això. El que calia fer quan escrivia la història del MIL, i el que caldria fer quan s'escriu la biografia d'un dels seus membres, és mostrar la veritat tal com és, o al menys tal com la mostra la documentació disponible. I aquesta documentació, malgrat la insistència del senyor Roglan i les seves contínues afirmacions de la catalanitat i el catalanisme d'Oriol Solé no converteixen en catalanista a aquest.

Oriol Solé no era cap catalanista com vol fer-nos creure el senyor Roglan. Definir algú com catalanista, o comunista, o anarquista, o el que sigui, significa destacar la seva característica més específica per damunt de les altres. Evidentment, en política, i en tantes coses, poden coincidir més d'una característica en un mateix subjecte. Així, per exemple, el BOC era un partit comunista i nacionalista, però el tret distintiu bàsic és que era comunista, a ningú se li acudiria definir el BOC com un partit bàsicament nacionalista. De la mateixa manera, si es defineix algú com catalanista, significa que aquesta és la característica política bàsica del

subjecte definit; una caracterització acurada, per tant, hauria d'haver presentat Oriol Solé com un revolucionari comunista no leninista, amb les seves contradiccions, naturalment.

Dues són les contradiccions polítiques bàsiques d'Oriol Solé: una són les seves concepcions organitzatives (que significativament el senyor Roglan no tracta), l'altra les seves concepcions respecte la qüestió nacional. Oriol Solé és membre d'un grup que està en contra de la "grupusculització", del dirigisme i de l'avantguardisme; no obstant, ell parla de "dirigents", de "comitès centrals" i d'organització "político-militar". És evident que Oriol Solé arrosega en la seva època del MIL les concepcions organitzatives del PSUC reforçades per la seva etapa al PCE(i), i que el discurs per l'autonomia obrera no acaba d'interioritzar-lo completament, al menys, als anys del MIL. Respecte la qüestió organitzativa, Oriol Solé està en aquells anys més a prop del model estalinista que del model autònom. Se li acudiria a algú per tant qualificar Oriol Solé d'estalinista? Evidentment, no; seria una completa aberració. La mateixa aberració que comet el senyor Roglan quan qualifica de catalanista Oriol Solé.

Les cartes d'Oriol Solé indiquen un discurs nacionalista-frontista en un moment determinat davant un tema concret -la qüestió nacional catalana-, però aquest discurs certament estrany a la ultra-esquerra no suplanta l'anticapitalisme fonamental d'Oriol Solé i el converteix en un militant nacionalista. Clarament, el senyor Roglan agafa una part -important però secundària- de la política d'Oriol Solé i la canvia pel tot. Si les coses fossin com el senyor Roglan presenta, què feia llavors Oriol Solé al MIL? Perquè no hi era a les FAC, o al PSAN, o millor encara, a l'OLLA, on tenia tot de cara per ser-hi? Respecte la qüestió de l'organització, l'OLLA era el grup més semblant al MIL en aquells anys: sortit del PSAN, combinava concepcions organitzatives "autònomes" amb una política clarament "nacionalista-revolucionària"; i a més, el seu cosí Felip Solé Sabaté n'era un dels principals impulsors. Com és que Oriol Solé no hi va entrar, malgrat tantes i tantes converses amb el seu cosí Felip? La resposta és ben senzilla: la política de l'OLLA no era la d'Oriol Solé, les desitjades Ediciones Mayo 37 del MIL eren inexistents a l'OLLA, les prioritats polítiques de l'OLLA no eren les seves. A Oriol Solé no l'importava en absolut que el nom de "MIL" ni

totes les seves publicacions i octavetes fossin en castellà; no es plantejà mai que no pogués passar literatura prohibida per la frontera perquè estigués escrita en castellà (cosa que li sorprén tant al senyor Roglan, p. 51); no utilitzà mai la senyera -estelada o no- quan va crear els logotips i segells del grup; no va presentar cap oposició ni crítica quan el MIL decidí reproduir l'article amb el títol prou expressiu de "Contra el nacional-socialismo del I.R.A." a *CIA* núm. 2 (que deixa clara la posició del grup davant la qüestió nacional); no va escriure cap document sobre la qüestió nacional a la seva estada a la presó ("no té temps de centrarse "en el problema de Catalunya""), ens arriba a dir el senyor Roglan a la p. 119!), però en canvi sí que va escriure sobre el comunisme, el marxisme, l'anarquisme, els aspectes militars, la repressió, el capitalisme... Convertir Oriol Solé en un lluitador catalanista és clarament una impostura, però és una impostura necessària per a un sector de la burgesia catalana.

Podrem conèixer el veritable Oriol Solé?

El senyor Roglan escriu al final del seu llibre que Oriol Solé "ni va ser, ni és un heroi ni un màrtir" (p. 218), però és evident per a qualsevol que es llegeixi el seu llibre que aquest és precisament un intent de creació d'un nou mite de la cultura de masses patriòtica mitjançant el relat periodístic de la vida d'un heroi que es converteix en màrtir. De fet, ni cal llegir-se el llibre per copsar això: només mirant la coberta amb les fotos i l'eloqüent títol d'*Oriol Solé, el Che català* ja es pot percebre clarament que s'està posant a la venda una nova icona nacional. El que deia Santi Soler el 1975 respecte el que començava a fer-se amb Salvador Puig Antich s'aplica també aquí: "com quan la moda dels Guevara però més "nostrat".

En temps d'estatut alguns necessiten més herois nacionals, perquè l'enemic és sempre Espanya i no el capitalisme de la nació que sigui. Ja no en tenen prou ni amb els segadors ni amb els caiguts de 1714, ni amb la reconversió de la revolució de juliol del 1936 en guerra per la democràcia i per les llibertats nacionals catalanes. I si els morts del tardofranquisme i la transició no els va posar mai la burgesia llavors recuperen revolucionaris anticapitalistes, intentant fer-nos creure que la lluita d'algú que porta cognoms catalans ha de ser sempre una lluita nacional i no de classe: ja han recuperat repetidament Salvador Puig Antich (el darrer

producte és la pel·lícula de Huerga), reconvertit en un lluitador antifranquista per la democràcia i cada vegada més reivindicat per la burgesia nacionalista; i ara -coincidint amb els trenta anys del seu assassinat- recuperen Oriol Solé, reconvertit ja plenament en lluitador nacionalista.

Davant de distorsions, impostures i recuperacions, necessitem recuperar la història de l'oposició revolucionària al capital, especialment la de després de la guerra civil, i per tant també les biografies dels lluitadors i lluitadores que van prendre el compromís –i els seus riscos- d'enfrontar-se al capitalisme. Oriol Solé és certament una persona que cal conèixer, en els seus aspectes positius com en els negatius. L'exemple de la seva lluita, amb els seus encerts i els seus errors, ha de servir per a que noves generacions de revolucionaris anticapitalistes puguin treure les lliçons adients.

Per això, una veritable biografia d'Oriol Solé, entre altres coses, haurà d'aprofundir en el per què i el com del pas des de l'estalinisme del PCE(i) al sindicalisme revolucionari de *¿Qué hacer?*, trobant el seus vincles amb el moviment obrer; haurà de cercar l'explicació del seu consentiment de lligar la seva orientació d'accions armades amb una teoria per l'autonomia obrera; haurà d'esbrinar si el seu discurs nacionalista generà debat al sí del MIL i mostrar el per què no hi va haver ruptura per aquest tema; haurà de clarificar el seu paper durant el “congrés” d'autodissolució del MIL; haurà d'explicar el veritable sentit de les accions armades del setembre del 1973, després de l'autodissolució, tant de les comeses com de les projectades; en definitiva, haurà d'aprofundir en el seu veritable compromís polític. El que no haurà de fer és una altre relat periodístic d'atracsaments, fugides, execucions i enterraments, degudament condimentat amb un anecdotari català del tardofranquisme i la transició, per presentar millor la distorsió del personatge. Una veritable biografia d'Oriol Solé no evitarà futures recuperacions per part del sistema, però sí en podrà exposar les impostures.

Sergi Rosés Cordovilla

Barcelona, 12 d'abril del 2006